

Сдружение за
Електронни
Комуникации

София 1000
Бул. "Патриарх Евтимий" 36, Вх.Б
Тел.: +359 (2) 9887360, 9887361
Факс: +359 (2) 9877096
Ел. поща: info@bgsec.org
Уеб-страница: <http://www.bgsec.org>
Булстат: 130031903

Изх. № 14/04.04.2012 г.

**До
Д-р Веселин Божков
Председател
Комисия за регулиране на
съобщенията (КРС)
София, ул. "Гурко" № 6**

**Копие
Г-н Никола Колев
Зам.-председател, КРС**

**Г-жа Десислава Преображенска
Член, КРС**

**Доц. д-р Ирина Романска
Член, КРС**

**Г-н Константин Тилев
Член, КРС**

Относно: *Трето обществено обсъждане на Проект на решение за определяне, анализ и оценка на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и на пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи като съответни пазари, подлежащи на ex ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия*

Уважаеми г-н Председател,

Уважаеми членове на Комисията за регулиране на съобщенията,

С Решение № 380 от 01.03.2012 г. на Комисията за регулиране на съобщенията („КРС”, „Комисията”) бе открита трета процедура за провеждане на обществено обсъждане на Проект на решение за определяне на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи, като съответни пазари, подлежащи на ex-ante регулиране, анализ и оценка относно наличието на ефективна конкуренция на съответните пазари, определяне на предприятия със значително въздействие върху съответните пазари и налагане на специфични задължения на тези предприятия („Решението”) с приложение към него („Приложението”, „Анализа”)(заедно „Проекта”). В тази връзка представяме следното становище на Сдружението за електронни комуникации („СЕК”), съдържащо конкретни забележки и предложения по Проекта:

1. Обща бележка

На първо място бихме искали да отбележим, че подложеният на обществено обсъждане Проект е почти идентичен с нотифицирания пред Европейската комисия (ЕК) в края на м. януари проект на решение на КРС за определяне на пазара на генериране на повиквания от определено местоположение на обществени телефонни мрежи и пазара на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи като съответни пазари, подлежащи на ex ante регулиране. От своя страна в нотифицирания проект бяха отразени, доколкото Комисията е счела за уместно, становищата, получени в рамките на второто обществено обсъждане на този пазарен анализ, открито с Решение № 1114 от 07.12.2011 г. на КРС. Доколкото СЕК представи подробни забележки по проекта в рамките на посоченото второ обществено обсъждане, то с оглед избягване на прекалени повторения, в настоящото становище не разглеждаме всички повдигнати в рамките на предходните две обществени обсъждания въпроси, които намираме за значими във връзка с Проекта, а излагаме само становището си по отношение на изменените части на Проекта. По останалите въпроси поддържаеме изложените в предходните обществени обсъждания и невъзприети до момента от КРС позиции.

2. Допълване и уточнение на задължението за приемане на трафик без оглед мрежата на произхода

2.1. В рамките на Анализа КРС е изменила спрямо нотифицирания пред ЕК текст предвижданото за всички предприятия със значително въздействие на пазара на терминиране на повиквания в определено

местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи задължение за терминиране на национални и международни повиквания при еднакви условия. По-конкретно, в нотифицирания до ЕК пазарен анализ бе отчетено, че в договорите на предприятията с чужди оператори са определени цени за терминиране, които не зависят от часовите зони (липсва диференциране на часове на силен и слаб трафик), и в съответствие с това ограничението на цената за терминиране на международни повиквания бе определена съобразно цената за терминиране на национални повиквания в часове на силен трафик. Ценовите ограничения на цените за терминиране при слаб трафик следваше да се прилагат само ако предприятията – страни по договор за международно взаимно свързване предприемат действия за определяне на цена за терминиране на входящи международни гласови повиквания за часове на слаб трафик.

В подложения на обществено обсъждане Анализ КРС се отказва от този диференциран подход и предвижда само, че *„с оглед равнопоставеното третиране на предприятията при предоставяне на взаимно свързване, КРС определя ограниченията на цените за терминиране на международни повиквания съобразно ограниченията и графика за терминиране на национален трафик”*, както и че предоставянето на услугата терминиране на гласови повиквания трябва *„да се извършва без поставяне на ограничения в зависимост от произхода на повикванията, като националните и международните повиквания се предоставят при еднакви ценови и неценови условия”*.

Намираме, че описаните изменения не са изключително съществени спрямо предвиденото в нотифицираната до ЕК редакция на пазарния анализ задължение за равнопоставено ценово третиране на генерираните в и извън територията на България повиквания. Считаме, че по-съществен от внесените изменения е фактът, че както с предходния подложен на обществено обсъждане проект, така и с този, КРС не отчита наличието на редица фактори, поради които терминирането на генериран извън страната трафик не би следвало да бъде подлагано на еднакви ценови ограничения с терминирането на национален трафик, и не е преразгледала цялостната си позиция по отношение на налагането на това задължение.

2.2. Както изтъкнахме и в предходното си становище по този въпрос, намираме за неоправдано налагането на еднакви цени за услуги, чието реализиране на практика е свързано със значително различаващи се разходи. За да бъде осъществено международно терминиране на трафик е необходимо поддържането на точки за взаимно свързване с международни оператори, което се осъществява по стандарт SS7 и при скъпоструващо поддържане на физическа точка на взаимно свързване, най-често извън територията на страната. За сравнение осъществяването на взаимно свързване в рамките на страната се осъществява най-често

посредством интернет протокол (IP), което е свързано с минимални разходи за предприятията. Разходите за поддържане на физическо взаимно свързване по стандарт SS7 за целите на терминиране на международни повиквания са значителни и не биха могли да разглеждат като равни на тези, необходими за осъществяване на терминиране на национален трафик. Ето защо е неоправдано налаганите от Комисията ценови ограничения да бъдат еднакви за тези две дейности.

2.3. Поради високите разходи за физическо свързване и малкия обем на трафика, генериран извън България, много оператори и най-вече по-малките и икономически по-слабите не могат да си позволят да поддържат собствени международни физически точки на взаимно свързване. Единственият начин за тези предприятия да предоставят на потребителите си възможност за осъществяване и получаване на международни повиквания е като използват услугата транзит, предоставяна от предприятия, които поддържат международни точки на взаимно свързване.

Ако КРС приеме, че терминирането на международен трафик трябва да бъде равно по цена с терминирането на трафик в страната, това ще постави алтернативните предприятия, предоставящи международни транзитни услуги, в неравностойно положение спрямо БТК и в крайна сметка би довело до преустановяване предоставянето на такива услуги от тяхна страна. Това следва от факта, че огромната част от международния трафик е насочен именно към мрежата на историческото предприятие. Налагането на реципрочност на цените за терминиране на международен трафик към национални и международни оператори е предпоставка целият международен трафик, насочен към мрежата на БТК, да се терминира директно в нея, тъй като поради реципрочността на цените за терминиране други предприятия не биха могли да предоставят на чуждестранните предприятия конкурентни условия за пренасяне на повикването до България като го транзитират до БТК. Следва да се има предвид, че при международното терминиране **операторът, който подава трафик към България, го прави по направление „359” без значение от номерата, които стоят след него**, и той всъщност не прави разлика към мрежата на кое от предприятията в България е насочено повикването, особено след въвеждане и на преносимостта на номерата. Това означава, че винаги, когато някое предприятие, което поддържа международна точка на взаимно свързване (БТК или алтернативен оператор), получи повикване, което е генерирано извън страната и не е предназначено за собствената му мрежа, то трябва или да предостави услуга „транзит”, за да стигне повикването на мрежата, за която е предназначено, или да не пренесе повикването до нея. В съответствие с принципа за заплащане на повикването от викащата страна, заплащането за тази услуга следва да бъде извършвано от генериращото предприятие, а не от осъществяващото услугата или терминиращото предприятие.

При предложената с Проекта регулация обаче компонентата „транзит“ няма да бъде платена от генериращия доставчик, тъй като цената за терминиране, която би могла да му бъде предложена, не би следвало да надвишава цената за терминиране, която транзитиращото предприятие след това следва да заплати на предприятието, за чиято мрежа е предназначено повикването. По този начин би се стигнало до практическо поемане на разходите за транзит от осъществилото го предприятие, а не от викащото предприятие, което е против логиката на разплащане приета в България и Европейския съюз, а именно – че викацията заплаща повикването. При това положение, операторът който приема международния трафик за терминиране, би следвало или да извършва транзита на загуба, или да спира трафика в ущърб на крайните потребители и предприятията, чиито услуги те използват, което в България вече се е случвало.

2.4. Описаната по-горе ситуация би довела до лишаване на поддържането на международни физически точки на взаимно свързване от алтернативните предприятия от икономическа логика, тъй като малкият обем трафик, който е насочен към собствените им мрежи не би могъл да оправдае разходите за тях. Това би довело до закриване на физическите точки на взаимно свързване с международни доставчици на по-малките предприятия и запазване само на принадлежащите на БТК такива точки. От своя страна това би било предпоставка за възникване на проблеми с входящите международни повиквания към потребителите на всички предприятия освен БТК, тъй като **при отпадане на свързаността между алтернативен оператор и БТК или при проблеми между БТК и международните доставчици, няма да има алтернативен маршрут, по който да премине обаждането, а това ще доведе до невъзможност за реализиране на повиквания от чужбина към мрежата на съответното алтернативно предприятие.** Описаният модел на работа на практика ще стимулира появяването на монополист на пазара за пренос на международен трафик от чужбина в България, от когото всички останали предприятия ще са силно зависими що се касае до възможността да бъдат осъществявани повиквания от чужбина към техни потребители.

В описаната ситуация целият входящ международен трафик на предприятията различни от БТК, ще зависи от желанието на БТК да извършва транзит до техните мрежи, за което историческото предприятие не е задължено. Нещо повече – тъй като не би могло да поиска от международните доставчици, от които получава повикването по-висока цена за терминиране от тази, която след това трябва да заплати за национално терминиране, при определянето на една цена БТК имало избор да извърши транзита безплатно, което не би било икономически оправдано, да не го извърши изобщо, от което биха пострадали алтернативните предприятия и техните потребители, или да поиска

заплащане за транзита от терминиращите предприятия, в противоречие с логиката на заплащане на повикванията, посочена по-горе. Фактът, че цените за транзит не са регулирани, означава и че БТК, която в такава ситуация би била монополист, ще може да си позволи да злоупотребява с прекомерно високи цени за транзит.

Възникването на посочените проблеми би било резултат преди всичко от малкия и недостатъчен дял на входящия международен трафик към мрежите на алтернативните предприятия. Считаме, че в това се състои и основната разлика между повечето държави от Европейския съюз и България, поради която считаме, че при регулиране на цените за терминиране във фиксирани мрежи КРС не следва да се съобразява с Препоръка на ЕК от 07.05.2009 г. относно подхода за регулиране на цените за терминиране на фиксирана и мобилна връзка в ЕС. За разлика от случаите, в които са налице развити пазари на фиксирани телефонни услуги на дребно, в България делът на международния входящ трафик, насочен към мрежата на БТК е толкова голям, че отпадането на възможността на алтернативните предприятия да предоставят транзит на такъв трафик към БТК лишава от икономическа логика поддържането на собствени точки на взаимно свързване и превръща БТК в монополист, а не в един от поне няколко участника на пазара на транзит на международен трафик в страната.

2.4.1. Следва да се отбележи, че евентуалното определяне в договорите за международно взаимно свързване на отделни цени за транзит и за терминиране, не би могло да бъде решение на описания проблем. Както бе посочено, трафикът насочен към, територията на България се предава и приема по направление „359” без оглед на това за мрежата на чие предприятие е предназначение. Това прави невъзможно лесното проследяване на случаите, в които съответния международен доставчик следва да заплати и двете цени и в кои следва да заплати само цената за терминиране. При това положение търговската логика изисква да бъде посочена една цена, а изкуственото ѝ разделяне на цена за терминиране и цена за транзит би било ненужно усложняване на дейността и на двете предприятия – страни по договор за международно взаимно свързване.

Затрудненията, произтичащи от определянето на отделни цени не биха могли да бъдат избегнати от алтернативните предприятия, при които по-голямата част от входящия международен трафик не е предназначен за собствените им мрежи и те не биха могли да си позволят да определят само цена за терминиране и да пренасят безплатно или да не пренасят по-голямата част от повикванията до мрежата, за която са предназначени. В същата ситуация обаче, за БТК не би била налице пречка да предложи само една цена (за терминиране) и да терминира само повикванията в собствената си мрежа, без да изобщо да пренася тези до останалите мрежи, тъй като общият процент на последните от всички входящи в мрежата ѝ международни повиквания би бил малък и международните

доставчици биха се съгласили такъв малък процент от повикванията да не достигат крайната си дестинация.

Друга възможност за БТК, която в миналото вече е била реализирана от историческото предприятие, е да определи отделни цени, като тези за транзит към други предприятия бъдат няколко пъти по-високи от тези за терминиране в собствената ѝ мрежа. При това положение и предвид на високият дял на повикванията към мрежата на БТК във всички входящи международни повиквания, международните доставчици биха предпочели да не заплащат прекомерно високите цени и отново да се съгласят малък процент от общия трафик за България да не бъде пренасян, вместо да бъде пренасян на твърде високи цени.

2.4.2. Намираме, че описаните рискове не следва да бъдат допускани, тъй като биха могли лесно да създадат международно изолиране на мрежите и потребителите на алтернативните доставчици и/или принуждаване на алтернативните предприятия да заплащат твърде високи цени за транзит на БТК, като единствен начин да бъде избегната подобна изолация. Подобна ситуация би върнала развитието на пазара с няколко години назад и би възродила вече преодолени проблеми на международната свързаност на алтернативните предприятия в България.

2.5. Не на последно място, в случай, ограничението на цените за терминиране на повиквания, генерирани извън страната бъде наложено, то че считаме, че на съответните места в текста на Решението следва изрично се укаже, че задължението за предоставяне на достъп с оглед осигуряване на взаимно свързване и за терминиране на трафик независимо от неговия произход се касае освен за транзитирани повиквания, генерирани в чужбина и за **повиквания, генерирани при предоставяне на услугата „избор на оператор” за всяко повикване и на абонаментна основа, повиквания от и към негеографски номера, включително номера след код 700.** Независимо, че в текста на Приложението Комисията е уточнила, че не са налице основания за различно третиране на терминирания трафик на съответния пазар на терминиране на повиквания в определено местоположение на индивидуални обществени телефонни мрежи с оглед неговия произход, намираме, че за да се избегнат всякакви съмнения за същността на налаганите задължения, е необходимо съответни уточнения да бъдат внесени и в текста на Решението, доколкото именно с него, а не с Анализа, се налагат специфичните задължения на предприятията, определени за такива със значително въздействие на съответния пазар.

3. Необходимост от регулиране на пазара на транзитни услуги

3.1. В случай, че Комисията не възприеме изложените съображения срещу уеднаквяване на цените за терминиране на международен и

национален трафик, намираме за наложително тази мярка да бъде приета в съчетание с други мерки, с които да се гарантира, че описаните по-горе рискове и негативни последици от въвеждането на това ограничение ще бъдат избегнати или поне доведени до минимум. По-конкретно, такива мерки следва да включват налагане на **задължение на БТК да приема в мрежата си и да транзитира за сметка на генериращото предприятие всички входящи по направление „359” международни повиквания, които не са предназначени за мрежата на БТК, до мрежата, за която са предназначени.** Това задължение следва да бъде наложено в **комбинация с ценово ограничение на цената за транзит** към мрежите на алтернативните предприятия, която БТК може да иска от съответните международни доставчици, като считаме, че цената за транзит следва да бъде определена като процент от цената за терминиране и в никакъв случай да не я надвишава.

Намираме, че в случай, че бъде запазено предвиденото с Проекта ограничение на цените за международно терминиране, приемането на тези мерки от страна на КРС е наложително, за да се избегне международната изолация на мрежите на алтернативните фиксирани предприятия в ущърб на техните потребители и на и без това твърде слабо развитата конкуренция на пазара на предоставяне на фиксирани телефонни услуги в страната.

3.2. Бихме искали да обърнем внимание, че определянето на ценовото ограничение на цените за терминиране на повиквания като независимо от техния произход не отчита наличието на големи различия в международната търговска практика и цени за терминиране и пренос на повиквания. Ако в границите на Европейския съюз общите усилия на националните регулатори, съобразени с валидните за всички държави-членки актове на ЕК, са насочени към създаването на единен пазар със сходни доколкото е възможно условия, то това не важи за останалата част от света. Фиксирането на цените за международно терминиране пречи на съществуващата практика за реципрочна размяна на входящ и изходящ трафик при организирането на точки на взаимно свързване с международните доставчици. На практика българските доставчици биват задължени да прилагат при всички случаи едни и същи ниски цени, формирани на база разходите за осъществяване на национално терминиране, докато подобни ограничения не важат за международните доставчици, които в много случаи изискват високи цени за терминиране на повиквания към потребителите съответни други държави.

При това положение облагодетелствани се най-вече големите международни компании за пренос на международен трафик, които могат да реализират големи икономии от мащаба транзитирайки големи обеми минути и имат свободно договаряне за цени на услугите, които предоставят. Това означава, че **българските телекомуникационни оператори биха се оказали лишени от ценни приходи в полза на**

големите чуждестранни компании. Подобен резултат не е от полза нито за развитието на пазара в България, нито за местните предприятия или потребители, особено в период на тежка продължителна икономическа криза, при която изкуственото лишаване на предприятията от средства може да има тежки последици за тях и за конкуренцията.

Ето защо считаме, че ефектът от прилагане на предвижданите ценови ограничения за терминиране на международен трафик ще бъде негативен, като ще срина пазара на предоставяне на услуги за пренос на международни повиквания до викания потребител в страната и може да доведе до проблеми и невъзможност за предоставяне на услугата международна свързаност. Поради това е необходимо при налагане на това задължение Комисията да обмисли детайлно както проблема, който смята че решава, така и резултата, който ще постигне, прилагайки този вид регулация, а в случай, че счита, че тя е необходима – да предприеме съответни мерки, които да ограничат негативните резултати от нея.

Като се надяваме направените предложения и забележки да бъдат взети предвид от почитаемата Комисия, оставаме

С уважение:

Невен Дилков
Председател на УС
Сдружение за електронни комуникации (СЕК)

София 1000, бул. "Патриарх Евтимий" № 36, вх. Б, ап. 13
тел. (+359 2) 9887360, 9887361
факс: (+359 2) 9877096
лице за контакт: Калина Лозанова (Секретар на СЕК)
e-mail: kalina.lozanova@dpc.bg; info@bgsec.org